

Als zeezeiler trok het varen op een motorboot hem nooit. Maar toen Jacob Vlieland darmkanker kreeg en niet meer fanatiek kon zeilen, ontdekte hij dat die andere vorm van watersport óók een uitdaging kan zijn. Zeker wanneer je via honderden sluizen Frankrijk doorkruist.

Tekst *Josephine Krikke* • Fotografie *Martine Sprangers*

Hardlopen, fietsen, wadlopen, tennis en zeilen; Jacob Vlieland (63) is altijd een actief sporter geweest. Maar deze activiteiten moest hij terugschroeven toen in 2001 darmkanker bij hem werd geconstateerd. 'Er was lang gezocht naar een verklaring voor mijn klachten', vertelt de Katwijker op nuchtere toon. 'Artsen dachten eerst dat ik een tropische ziekte had opgelopen tijdens een reis in Afrika.'

Toen de tumor eenmaal was ontdekt, ging het snel. Jacob Vlieland werd bestraald, geopereerd en er werd een tijdelijk stoma aangelegd. Maar daarop volgden veel complicaties: een naadlekkage, hoge koorts, ontstekingen. Zeven weken lag hij in het ziekenhuis. Hij kreeg uitzaaiingen en in 2002 volgde daarom een chemokuur. 'Daar had ik niet opgekend.'

Toch stelde hij zich gelijk al sportieve doelen. 'Ik wilde weer tegen de heuvels op kunnen fietsen in Engeland, wat ik regelmatig met vrienden deed. De halve marathon moest ik ook nodig weer eens lopen.' Maar de fysiotherapeut hield hem tegen. 'Het werd fietsen op de hometrainer en hardlopen op de lopende band, met als doel de tien kilometer te kunnen halen.' De tijdelijke en vaak lekkende stoma op de dunne darm werd in 2003 vervangen door een definitieve stoma op de dikke darm; een hersteloperatie was door alle complicaties niet meer mogelijk. 'Dat was een verademing.' Maar met een stoma was het zeilen langs de kustlijn in zijn Laser niet meer mogelijk. Deze eenpersoonsboot wordt bestuurd vanuit een soort trapeze, waardoor het bovenlichaam constant gestrekt is. Dit levert te veel spanning op rond het gebied van de stoma.

Sommige tunnels waren 3,5 kilometer lang en onverlicht

In die tijd kwam Jacob Vlieland op het idee om te gaan varen met een motorboot. 'In het ziekenhuis had ik in een tijdschrift gelezen over de kanalen van Frankrijk. Door de hoogteverschillen zijn er honderden sluizen, op sommige trajecten zelfs om de twee kilometer. Vaak moeten opvarenden die zelf bedienen en het open- en dichtdraaien kost flink wat inspanning.' De Katwijker besloot dat dit wel eens een mooie uitdaging zou kunnen zijn om het vertrouwen in zijn lichaam te herwinnen. 'Het had me nooit getrokken om met een motorboot in dezelfde haven te liggen en keer op keer dezelfde tochtjes te maken in de omgeving. Maar van Nederland naar het zuidwesten van Frankrijk varen via deze kanalen, dat sprak me wél aan.'

Aan boord kon ik mijn stoma prima verzorgen

Hij kocht een motorboot van het merk Doerak. Eentje met een prima toiletruimte, zodat hij zijn stoma goed kon verzorgen. Ook nam hij enkele lessen en haalde hij zijn vaarbewijs. In 2003, nadat hij met de VUT was gegaan, zou hij vanaf de IJssel met zijn tocht beginnen, beurtelings vergezeld door vrienden en familieleden. Jacob Vlieland koos er bewust voor om de tocht op te knippen in etappes. 'Wekenlang weg zijn vond ik niet leuk. Mijn vrouw houdt niet zo van varen en had aangegeven niet iedere keer mee te reizen.'

D-Day

Maar nog meer complicaties volgden na het verplaatsen van de stoma naar de dikke darm, waaronder een chronische galblaasontsteking en acute reuma. Jacob Vlieland kon pas in 2005 vertrekken. Op 6 juni was het zijn D-Day, zijn Doerak Day, zoals hij het omschrijft. Maar de reis was van korte duur. 'Na twee weken ging ik zoals afgesproken terug naar Nederland voor een controle. Al snel werd duidelijk dat het goed mis was met me, ik had een tumor in mijn lever. Toen dacht ik: het is afgelopen.' Toch werd de tumor succesvol weggesneden en zette hij in 2006 vanaf Reims zijn

reis voort. Tot 2009 maakte hij 25 sensationele etappes, met als eindbestemming Bordeaux. 'Omdat Frankrijk zo heuvelachtig is, moesten we door tunnels varen, sommige van wel 3,5 kilometer lang en onverlicht. Op andere trajecten waren er sluisentrappen: dan kwamen er twintig sluizen achter elkaar.'

Deze hindernissen maakten Jacob Vlieland niet angstig. 'Mijn ziekte heeft misschien wel voor een verandering in mijn houding gezorgd. Vroeger zou ik met zo weinig ervaring nooit op deze boot zijn gestapt. Maar nu dacht ik: het ergste dat mij kan overkomen is dat de boot zinkt. Nou en, ik kan toch zwemmen?' De Katwijker nam in totaal dertig bemanningsleden, vrienden en familie, uit Nederland mee op zijn tocht. 'Om een uur of negen 's ochtends gingen we op pad, het onbekende tegemoet. We hadden mooie gesprekken en kwamen door prachtige historische plaatsen. We voeren door Parijs en over een 700 meter lang aquaduct over de Loire, dat mede werd ontworpen door Gustave Eiffel. Ik voelde me vrij.'

Met zijn stoma heeft Jacob Vlieland tijdens de reis nauwelijks rekening hoeven houden. 'Als ik mijn stomazakje moest vervangen, was er altijd iemand aan boord die het roer over kon nemen.' Het mediterrane eten viel niet altijd even goed, hoewel hij er dol op is. Maar dat belette hem niet om ervan te genieten. 'Olijven, olie, wijn: ik vind alles heerlijk.' Lachend: 'Dan maar wat vaker een zakje vervangen.' Nu de tocht is voltooid, vaart hij minder. 'De vakanties met de caravan gaan voor, maar de Doerak wegdoen, zoals ik eigenlijk van plan was, is voorlopig niet aan de orde.' ●

Jacob Vlieland schreef in 2009 een boek over zijn reis door Frankrijk, "(K)Anker Los!". Kijk op www.kankerlos.nl voor meer informatie en fragmenten uit het boek. Van elk verkocht boek à 12 euro gaat de helft naar de Nederlandse Stomavereniging.

Jacob Vlieland schreef het boek om anderen een steun in de rug te geven na de diagnose kanker. Eind 2010, negen jaar na de eerste diagnose, is hij kankervrij verklaard.